

‘Banen, banen, banen, en geld dat rolt’

■ ILO-topman Guy Ryder: Lonen al tientallen jaren te weinig gestegen ■ Nederlander moet ook meer verdienen

INTERVIEW

Lidwien Dobber

“Banen, banen, banen, dat is onze mantra”, zegt Guy Ryder. De topman van de ILO, de VN-organisatie voor arbeid, komt maandag naar Nederland met suggesties om de crisis aan te vliegen. Zo mogen de lonen in Nederland ook wel eens omhoog, vindt hij.

“We moeten jongeren aan het werk krijgen”, verwoordt Ryder zijn belangrijkste missie. En al is Nederland geen Spanje of Griekenland, met 15 procent jeugdwerkloosheid heeft het alle reden om zich zorgen te maken, vindt de directeur-generaal van de International Labour Organisation (ILO), waarin overheden, werkgevers en werknemers onder VN-vlag samenwerken.

“Wereldwijd zijn er 200 miljoen werklozen – van wie 74 miljoen jongeren – en een derde van hen zit langer dan zes maanden zonder werk. Wie jong is en langdurig werkloos, draagt een leven lang de gevolgen. Zijn carrière verloopt vlakker, hij zal altijd minder verdienen dan wanneer hij een goede start heeft gemaakt. En dat beïnvloedt zijn gezondheid en zelfs zijn levensverwachting. Het klinkt als een cliché, ik weet het, maar ‘de verloren generatie’ wordt voor onze ogen werkelijkheid.”

Opmerkelijk dan dat de ILO het herstel van het financiële systeem voorop stelt om de Europese banencrisis te bestrijden. Geld naar banken en niet naar banen?

“Er kan ons niet genoeg geld naar banenplannen. Of dat nou van de EU komt of van individuele lidstaten. Maar daarnaast is reparatie van het financiële systeem van het grootste belang, want op dit moment verlenen banken nauwelijks nog krediet. Dus kunnen bedrijven niet investeren en geen banen scheppen. Geld moet weer rollen. Overigens is het vooral het midden- en kleinbedrijf dat geen toegang heeft tot krediet. Het grootbedrijf zit juist op grote bergen geld.”

Hoe komt het grootbedrijf aan bergen met geld?

“Dat de reserves van grote ondernemingen enorm zijn gestegen, is enerzijds een vertrouwenskwesstie. Ze zien niet waar ze hun geld kunnen investeren, en dat is ook een boodschap aan regeringen die de omstandigheden er niet makkelijker op maken.

“Een tweede element is dat de lonen geen gelijke tred houden met de stijging van de productiviteit. En dat niet alleen in die vijf jaar van de crisis, maar al tientallen jaren. Dus is er een overdracht van geld; weg van lonen van werknemers naar de reserves van bedrijven.”

Een werkzoekende krijgt bij een uitzendbureau uitleg over de mogelijkheden. Die zijn nu heel beperkt.

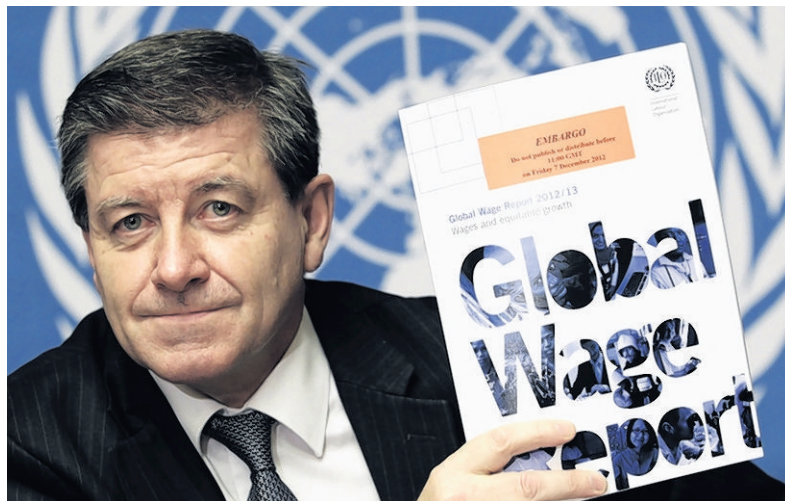
FOTO JERRY LAMPEN, ANP

Is het dan niet meer aan die grote bedrijven dan aan banken en overheden om het geld laten rollen?

“Het is verstandig om het verband tussen productiviteitsstijging en lonen te herstellen. Met hogere lonen hebben mensen meer te besteden en dat kan de gestokte consumptie weer op gang brengen.”

U bent voorzitter van een organisatie van overheden, werknemers en werkgevers. Vinden die laatste ook dat ze meer loon moeten betalen?

“Aan het uitdragen van dit standpunt zijn levendige discussies vooraf gegaan. En we hebben er ook pittige reacties op gehad. Mensen vinden dat we voorbijgaan aan het belang van concurrentiekracht. Maar wij komen niet zo maar met een meninkje, we hebben de statistieken en de analyses om te bewijzen dat de loonontwikkeling stevig achterloopt. Een belangrijk feit dat in de huidige discussie over de crisis nogal makkelijk over het hoofd wordt gezien. De ILO wil ervoor zorgen dat werkgevers, werknemers en overheden erover nadenken.”

ILO-topman Ryder met het rapport dat hogere lonen bepleit. FOTO REUTERS

In Nederland zijn die drie partijen net weer heel voorzichtig met elkaar in een kamertje verdwenen. Maar vakbond FNV wil alleen spreken over een akkoord dat de groei van flexwerk een halt toeroept. Als tekken van vertrouwen. Is dat verstandig?

“Ik snap dat maar al te goed. Ver-

trouwen is een voorwaarde voor vruchtbaar overleg. En jullie situatie is verre van uniek, hoor. In Griekenland, Spanje en Portugal was de dialoog tussen werkgevers en werknemers een van de eerste slachtoffers van de crisis. De ILO en de Europese Commissie reizen binnenkort af naar Griekenland om te

zien of we nog wat aan elkaar kunnen plakken.

“Natuurlijk is er discussie over het Nederlandse poldermodel, maar ik haal jullie vaak aan als voorbeeld van een indrukwekkend grote toewijding aan de dialoog. En jullie zijn er niet slechter van geworden, als je kijkt naar de Nederlandse werkgelegenheidscijfers en concurrentiekracht.”

U propageert overheidsprogramma's zodat iedere jongere naar school gaat of aan een baan geholpen wordt. Komen die dan niet terecht in die draaideurbanen tegen hongersloontjes, waar de vakbeweging tegen te hoop loopt?

“Banen, banen, banen, dat is onze mantra. De focus moet op werkgelegenheid liggen, maar niet ten koste van onze minimale normen voor fatsoenlijk werk. Als landen concurreren op arbeidsvoorwaarden, wordt de één zijn dood de ander zijn brood. In een ‘race to the bottom’ verliest iedereen; niemand wordt beter van verzwakte economieën, oplopende schulden en groeiende ongelijkheid.”

Nieuwe voorzitter FNV Bondgenoten begon bij de Hema

Van onze redactie economie

Ellen Dekkers (49) is de nieuwe voorzitter van FNV Bondgenoten. Met 210 stemmen koos het congres van de vakbond haar gisteren tot opvolger van Henk van der Kolk. Zestig stemmen gingen naar haar tegenkandidaat, internationaal trucker Boy Ramakers.

Politicoologe Dekkers is sinds 2003 algemeen secretaris van FNV Bondgenoten. Zij trad vooral het afgelopen

Ellen Dekkers

jaar naar voren, toen de FNV haar wonden likte na de knallende ruzie over het pensioenakkoord in 2011. Van der Kolk en zijn tegenstrever Agnes Jongerius waren de gezichten geworden van dat conflict. FNV in Beweging, ‘de nieuwe FNV’ die uit de puinhopen moest verrijzen, werd Dekkers’ project. Die klus mag ze nu als Bondgenoten-voorzitter afmaken. Van der Kolk prees haar als degene die ‘ervoor zorgde dat er weer vertrouwen ontstond over en weer’.

Dekkers predikt dienstbaarheid. Ze zit hooguit tot 2015 op de voorzittersstoel. Dan smelt Bondgenoten samen met FNV Bouw en Abvakabo FNV. Ze ziet het niet als haar taak om Bondgenoten ‘op de kaart te zetten’, maar om de overgang tot een succes te maken. Al maakt dat haar niet tot ‘uitvaartbegeleider’, zei ze gisteren desgevraagd. “Ik wil zoeken naar wat verbindt en samen de vakbeweging sterk maken.”

Over steun aan Corrie van Brenk,

haar evenknie bij de Abvakabo die zich eerder deze week kandidaat stelde voor het FNV-voorzitterschap, wilde ze zich niet uitlaten. Dat er uit Bondgenoten-gelederen ook een kandidaat komt, sloot ze niet uit. “Maar noem die geen Bondgenoten-kandidaat. Een bloedgroepenstrijd moet het niet worden.”

Haar carrière bij de vakbond begon Dekkers in 1993 bij de Dienstenbond FNV. Daarvoor werkte ze bij de Hema.